

KUOPIO

Luonto on lääke Puijo Summit

Tanja Ahonen, ympäristöjohtaja

8.5.2025

Kuopion kaupunki/kaupunkiympäristön palvelualue

**KUOPION LUONNON
MONIMUOTOISUUDEN**

Ensimmäisenä kuntana Suomessa

- Kuopion luonnon monimuotoisuuden turvaaminen-toimintaohjelma valmistui 2014
- Ensimmäinen kunta, jossa hyväksytty LUMO-ohjelma
- Toimenpiteet ohjeellisia ja toteutuivat pääasiassa muiden suunnitelmien ja ohjelmien kautta
- Lähes kaikki ohjelmassa esitetyt toimenpiteet oli ainakin aloitettu ja luonnon monimuotoisuuden huomioonottaminen saatu paremmin osaksi jokapäiväistä toimintaa
- Monet luonnon monimuotoisuuteen vaikuttavat toimenpiteet ovat jatkuvia eikä niillä ole selkeää alkua ja loppua

Terveyshyödyt

Ihmisen terveys on vahvasti kytköksissä luontoon

Mieliala, rentoutuminen, stressinlievennys, verenpaine, aktiivisuus, liikkuminen, fyysinen kunto, harrastukset, itsetunto, ilmanlaatu, hiljaisuus, luonnolliset äänet, tuoksut, allergiat, immuunipuolustus, ravinto, lääkekasvit...

Tutkimuksissa on todettu, että ihmiset viihtyvät ja kokevat saavansa eniten terveyshyötyjä metsästä, joka on uudistuskypsää tai vanhempaa ja **monimuotoista**.

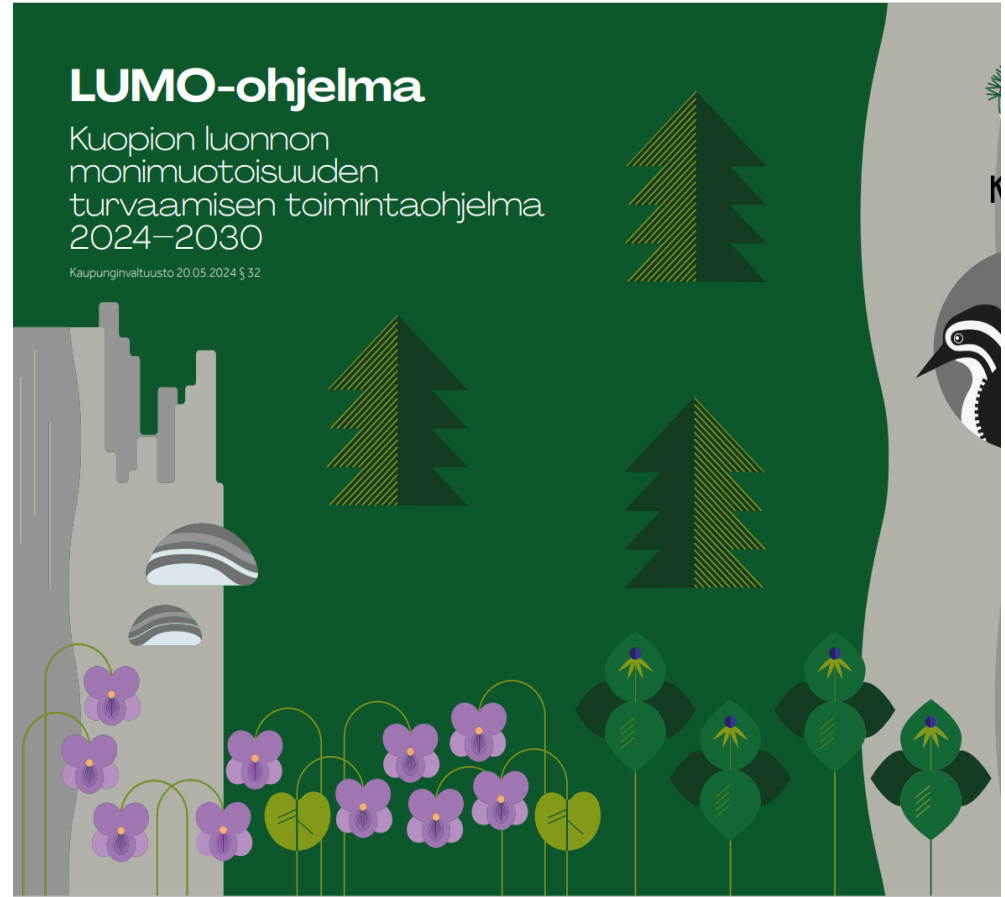

LUMO-ohjelman päätavoitteet

1. Kaupunkivihreän määrä kasvaa ja ekologiset verkostot ovat toimivia ja kattavia.
2. Arvokkaat luontokohteet, uhanalaiset luontotyypit ja lajit säilyvät ja niiden tila paranee.
3. Vesialueiden tila on hyvä ja niiden luonto monimuotoista.
4. Lähiluonto, kulttuuriympäristöt ja rakennetut alueet ovat monimuotoisia.
5. Kaupungin metsät ovat monimuotoisia ja monikäyttöisiä.
6. Haitallisten vieraslajien torjunta on toimivaa ja tehokasta.
7. Kuopiolaisilla on vahva luontosuhde, he ymmärtävät luonnon monimuotoisuuden arvon ja toimivat vastuullisesti lähiluontonsa hyväksi.

Jokaisen päätavoitteen alla on 8-14 toimenpidettä, jolla päätavoitteeseen pyritään

[LUMO-ohjelma. Kuopion luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2024–2030](#)

Kaupunkivihreän määrä kasvaa ja ekologiset verkostot ovat toimivia ja kattavia

- Laadimme keskeiselle kaupunkialueelle siniviherverkostosuunnitelman, jolla turvaamme laajat yhtenäiset metsät, niityt, viheralueet ja rannat sekä niiden väliset yhteydet. Lisäksi osoitamme uusien siniviheryhteyksien tarpeet.
- Laadimme kaupunkirakenne 2040-luvulle - suunnitelman yhteydessä suunnitelmatasoon liittyvän ekosysteemipalveluselvityksen.
- Sisällytämme kaavojen selostuksiin arvion kaavatyön vaikutuksista luonnon monimuotoisuuteen.
- Selvitämme, miten hyvitämme kaavatyön luonnon monimuotoisuudelle aiheuttaman heikennyksen lisäämällä monimuotoisuutta toisaalla (ekologinen kompensaatio).
- Suosimme asemakaavoissa maaperäpohjaisia pihaalueita sekä viherkattoja ja viherseiniä

Arvokkaat luontokohteet, uhanalaiset luontotyypit ja lajit säilyvät ja niiden tila paranee

- Tarkastelemme luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä kaavatyön osana. Arvokkaat luontokohteet, kuten uhanalaisten ja harvinaisten lajien elinympäristöt ja uhanalaiset luontotyypit osoitetaan kaavoissa suojeluvarauksin tai luo-merkinnöin.
- Teemme luonnonsuojelusuunnitelman vuosille 2026–2035. Osana luonnonsuojelusuunnitelmaa tarkastelemme luonnon monimuotoisuuden seurantaindikaattoreita ja Kuopion erityisvastuulajeja.
- Kaupungin metsistä ja soista on tällä hetkellä suojeltu noin 7 %. Tavoitteemme on ensi vaiheessa suojella vähintään 10 % kaupungin metsistä ja soista.
- Hoidamme ja ennallistamme arvokkaita elinympäristöjä ja haemme myös ulkopuolista rahoitusta hoitotoimille. Hoidossa otetaan huomioon arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet ja lajiston säilyttäminen.

Keskeisiä tavoitteita

- Vieraslajien leviämisen ehkäiseminen ja torjunta
- Luonnon kulumisen ehkäiseminen suosituilla luontokohteilla
- Arvokkaiden luontokohteiden turvaaminen
- Toimenpiteiden seuranta ja uudet indikaattorit
- EU biodiversiteettistrategian, kansallisen luonnon biodiversiteettistrategian ja EU:n ennallistamisasetuksen linjauksien huomioonottaminen

Luonnontilan seurannassa käytettävät indikaattorit

1. kaupungin omistamien luonnonsuojelualueiden pinta-ala
2. luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin omistamasta metsä- ja suoalasta
3. luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin omistamasta maa-alasta
4. lahoppuun määrä luonnonsuojelualueilla
5. vesi- ja maalinnuston parimäärät
6. talvilinnuston seuranta
7. liito-oravaseuranta
8. kaupungin omistamien metsien ja soiden pinta-ala
9. lehtipuun määrä kaupungin virkistys- ja talousmetsissä
10. lahoppuun määrä kaupungin virkistys- ja talousmetsissä
11. vanhan puuston pinta-ala ja osuus kaupungin virkistys- ja talousmetsissä (vanhoiksi lasketaan yli 80 v. lehtipuut, yli 120 v. kuuset ja yli 140 v. männyt)
12. jatkuvan kasvatuksen lisääminen kaupungin virkistys- ja talousmetsissä
13. kaupungin taajama-alueiden puiden latvuspeittävyys
14. ennallistettujen alueiden määrä ja pinta-ala
15. vähintään hyvässä ekologisessa tilassa olevien vesistöjen määrä suhteessa kaupungin pienvesien hoito- ja kunnostusohjelmassa seurattujen vesistöjen määrään
16. a-klorofyllin määrä kaupungin pienvesien hoitoja kunnostus ohjelmassa seuratuissa vesistöissä

Kuva: Tiina Kilvensalmi, Kuopion kaupunki

KUOPIO

Kiitos
mielenkiinnosta!

